

mängden

nr
1·1975

LÄTT BLANDAT FRÅN BRUKEN

KOSTA, BODA, ÅFORS, JOHANSFORS

1/10 75

SAXAT FRÅN NÄMND- PROTOKOLLEN

Företagsnämnderna vid bruken har haft sina första sammanträden för året. Mången har som vanligt saxat i protokollen.

KOSTA

Erik Rosén sammanfattade sina intryck från en nyligen avslutad resa jorden runt.

I USA har lågkonjunkturen inneburit att försäljningen stagnerat. Varuhus och affärer är försiktiga i sina inköp. Man väntar sig emellertid en förbättring under andra halvåret 1975.

Trots att Australien haft en nedgång i konjunkturen har vår glasförsäljning hållit den budgeterade ökningen. Detta har möjliggjorts genom att man satsat på ny försäljningskanaler samtidigt som man öppnat ett nytt kontor i Adelaide. Japan, Kanada och de europeiska länderna är även inne i en lågkonjunktur som påverkar vår försäljning. Det tycks som om man nått bottenläget och så sakteliga börjar få fart på ekonomin. Under 1975 får vi emellertid räkna med ett kärvt försäljningsklimat i dessa länder.

BODA

Ledamöterna diskuterade det sam-

manträde som tidigare under året hölls med landshövdingen, länsarbetsdirektören, kommunens representanter och Åforsgruppen. Företagsnämndsledamöterna konstaterade att vägen till Boda Glasbruk kommer att repareras och breddas för 300 000 kronor som ett resultat av sammanträdet. En parkeringsplats för 75 000 kronor var även uppe till diskussion. AMS beräknar kunna tillskjuta 25 000 kronor om kommunen satsar lika mycket.

Företagsnämnden har tidigare föreslagit att skolan i Boda skall bli vandrарhem under somrarna. Den måste i så fall byggas om. Länsarbetsdirektören sade att en ombyggnad kan bli aktuell som beredskapsarbete om det blir arbetslöshet i regionen i framtiden.

Erik Rosén sammanfattade erfarenheterna från besöket och sade att sammanträden med politiker och höga ämbetsmän är värdefulla, dels för att informera om vår verksamhet och dels för att presentera de insatser som företaget önskar från myndigheterna

ÅFORS

Ulf Assargård presenterade personalsammansättningen vid bruken. Under februari hade Åforsgruppen 775 anställda. Motsvarande tid 1974 var antalet anställda 730. Kosta har 320 kollektivanställda, Boda 170, Åfors 105 och Johansfors 75. Vi har 105 tjänstemän och arbetsledare inom koncernen.

Företaget planerar ytterligare nyanställningar under 1975, men den svåra bostadssituationen vid bruken innebär en begränsning.

Frånvarostatistiken presenterades. Den visar att Kosta och Boda har högst frånvaro av bruken. Frånvaron vid Boda har glädjande nog sjunkit jämfört med 1974. Vid övriga bruk har frånvaron ökat.

Erik Rosén betonade att en hög frånvaro skadar en industri av vår typ särskilt hårt eftersom vi inte kan ersätta förlorad produktion genom övertidsarbete i samma utsträckning som andra industrier.

Erik Rosén önskade att informationen om produktionsresultaten skulle tränga ned till verkstäderna så att företagsledning och de anställda gemensamt skall få fram de lösningar som krävs för att man skall kunna förbättra resultatet.

Ledamöterna beslöt att de enskilda verkstäderna varje vecka skall ta del av det egna produktionsresultatet. Mången, som läst alla protokollen, noterar att samma beslut har fattats vid företagsnämnderna i Kosta, Boda och Åfors.

Guldglans

Vid företagsnämnden i Åfors är det god stämning.

En av ledamöterna passade på att gratulera Erik Rosén till vasaorden. Josef Kock replikerade: Ja, chefen han får guld och de anställda bly.

VEM ÄR DETTA?

I Kosta vet man vem har är. I Boda, Åfors och Johansfors känner man igen hans utseende. MEN VEM ÄR DET?

Det är naturligtvis Stig Rasmusson, vår nye tekniske chef. Stig var tidigare produktionschef vid Kosta Glasbruk.

REDAKTIONEN

Redaktör: Ulf Assargård
I redaktionskommittén:
Torsten Karlsson
Elsa Gustafsson
Kennert Berg
Gunnar Johansson
Pat Johansson

Ansvarig utgivare: Erik Rosén

Erik Rosén:

Försäljningen under de två första månaderna under 1975 utvecklades bra på den svenska marknaden. Vår nyhetskollektion omfattar mera förädlad glas än under senare år. Den blev väl mottagen bland kunderna. Under mars månad har vi märkt en viss nedgång. Det kan vara en tillfällig svacka på grund av det osäkra avtalsläget, men det kan också vara en reaktion mot de höjda priserna.

Kosta Lampan har drabbats särskilt mycket på grund av den minskade byggnationen. I Sverige bör en snabb lösning av avtalsfrågan kunna medverka till en normal utveckling även om fjolårets något överhettade efterfrågesituation inte kan uppnås.

MARKNADSFÖRING

En positiv försäljningsutveckling förutsätter dock en bra produktutveckling och en aggressiv marknadsföring. Det kräver mycket pengar och stora ansträngningar från vår försäljningsavdelning. Våra konkurrenter stärker sin marknadsföring och använder mer och mer av de metoder som vi har infört. Vi måste därför räkna med en mycket hård kamp för att få behålla våra under senare år väsentligt ökade marknadsandelar.

ÖKADE KOSTNADER

På kostnadssidan kommer alla glasbruk att drabbas hårt av de speciella löne- och energavgifter som har beslutats. Det nya skattepaketet drabbar vår löne- och energiintensiva bransch mycket hårt. Andra in-

Samtal på toppnivå!

Ingemar Stenmark passade på att besöka vår utställning i Tokyo då han var på turné i Japan.

dustrigrenar får betala en förhållandevis mindre del av kakan. Vill man ha kvar en manuell tillverkning av glas kan denna speciella belastning av vår industri ej fortsätta. Vi skall dock på världsmarknaden i konkurrens med andra länders glasindustrier finna avsättning för våra produkter som framställs av anställda med de högsta glasarbetarlönerna i världen. Samtidigt står vi inför en nödvändig och kostnadskrävande teknisk och miljövänlig omvandlingsprocess. Det går ej i längden att övervältra kostnadsökningarna på den enskilda konsumenten i form av höjda priser på en så lyxbetonad vara som handgjort glas.

En debatt mellan de anställdas organisationer, myndigheter och företag måste komma till stånd inom en snar framtid. Vi måste söka kartlägga konsekvenserna för vår bransch om finansieringen av statens verksamhet via löne- och energiskatter kommer att utvecklas ytterligare.

SNABB OMVANDLING

Vårt företag såväl som många andra inom glasindustrin har varit föremål för en snabb

strukturuomvandling de 3-4 senaste åren på många områden. Vi har sålunda fusionerat fyra tidigare självständiga bolag, centraliserat administrationen, radikalt moderniserat vår marknadsföring och kollektion samtidigt som grunderna för en teknisk evolution börjar ta form. Dessa åtgärder har varit nödvändiga för vår framtida utveckling men har betytt stor kostnadsbelastning på ett fåtal år och har varit mycket krävande för vår personal.

Vad vi nu behöver är en stabiliseringsperiod där frukterna av våra ansträngningar och investeringar kan börja skördas. Vi kan då få tillfälle att, i samarbete med våra anställda, finna mera definitiva och förfinade lösningar av de problem vi står inför i framtiden. Genom de oförutsedda kostnadsbelastningar som nu kommer att drabba oss på grund av fattade politiska beslut får vi förmodligen ej denna möjlighet. Den framtida utvecklingen av branschen och vårt företag måste nu planeras efter delvis nya föutsättningar.

Erik Rosén

BOSTÄDER -FINNS DOM?

Våra bruk har tidigare kunnat ge nyanställda ett val mellan olika lediga bostäder. I och med att vi har ökat antalet anställda har de tomma lägenheterna fyllts. För närvarande har vi inga lediga bostäder i Johansfors och Boda medan man med lite tur kan hitta en i Kosta eller Åfors. Under dessa förhållanden är det svårt att rekrytera de medarbetare som krävs för att vi skall kunna hålla vår produktionsbudget.

VAD GÖR FÖRETAGET ?

Företaget har påbörjat och delvis genomfört renoveringar av tidigare obebodda och omödrade lägenheter i Kosta, Boda och Åfors. Dessa har emellertid hyrts ut redan innan de blivit klara. Representanter från företaget har kontaktat Myresjöhus för byggnation av fem enfamiljshus i Boda. (Läs mer om detta i artikeln på nästa sida)

Kommunalråden i Emmaboda och Lessebo kommuner har informerats om bostadsbristen och företaget har krävt kommunal ny-

byggnation i Kosta, Boda och Johansfors.

Mången fick ett samtal med kommunalrådet Ivan Gustafsson i Lessebo:

-Vad kommer kommunen att göra för att underlätta bostads-situationen i Kosta?

-Vi tror att småhusbyggnationen kommer att lösa problemen. Under året kommer minst tio enfamiljshus att byggas i Kosta. I vår långtidsplanering fram till 1980 har vi räknat med en fortsatt småhusbyggnation av den storleken. Vi har gott om byggklara tomter i Kosta, bland annat 20 vid Ekeberga kyrka.

-Vad kommer kommunen att göra med de gamla hus som köptes av Åforsgruppen?

-Vi är mitt uppe i ett planeringsarbete som skall vara klart vid halvårsskiftet. Resultatet av vår utredning kommer troligen att bli ett förslag om renovering av 25 lägenheter. Det är bostäderna i de gamla husen 9, 10, 11, Eda och Rejmyrebyggningarna som skall få modern standard. Dessutom skall vi renovera

Norska byggningen som nu är obebodd. Det ger oss ett tillskott på fyra stora trerumslägenheter. Reparationen skall påbörjas i höst om allt går som planerat. Ett år därefter bör allt vara klart.

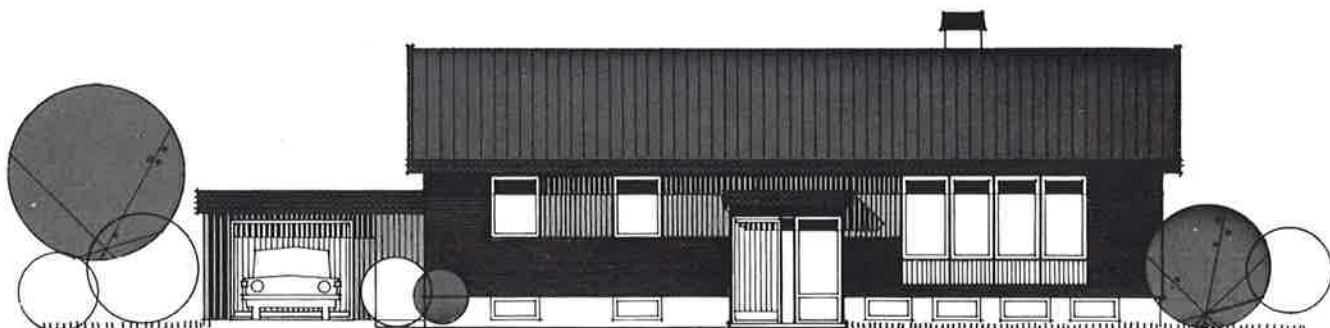
-Småhusbyggnationen och renoveringen kommer att innebära att vi får fler lediga treor. Planerar man någon nybyggnation av ettor och tvåor?

-Vi har inte glömt bort de mindre lägenheterna. Under 1975 kommer vi emellertid inte att bygga något hyreshus. Vi tror dessutom att kraven på bostadsstandarden kommer att öka så att större lägenheter kommer att bli mer och mer efterfrågade.

Mången frågade Lennart Gustafsson, kommunalråd i Emmaboda, vilken inställning man från kommunen har till Åforsgruppens förslag om byggnation i Broakulla och Boda. -I samband med våra kontakter med Åforsgruppen undersökte vi bostadsbehovet i kommunens mindre orter. Vi ville se om det fanns fler än Åforsgruppen som vill ha en byggnation. Det visade sig att det även fanns ett intresse i Vissefjärda, Långsjö och Åfors. Vi håller nu på att bearbeta några alternativa förslag till lösningar av byggnationen. Vi räknar med att vara klara så att vi kan köra igång innan årets slut. -Det har fattats ett principbeslut om att kommunen skall bygga en swimmingpool i Boda.

När kommer man att sätta spaden i jorden?

-Vi arbetar just nu med vår budget för de närmaste fem åren. Swimmingpoolen är naturligtvis med i planeringen. I slutet av maj är budgeten klar och då kan vi ge besked.

BO BRA I BODA

För två år sedan skrev vi en artikel under rubriken "Biligt bo i eget hus". Vi berättade då om fem småhus som var under byggnation i Boda. De som köpte husen har all anledning att vara nöjda. Nu sätter man snart spaden i jorden igen i Boda. Den här gången är det Myresjöhus som skall bygga fem småhus. I och med att det är en grupphusbyggnation kan man hålla priserna nere, men inflationen har medfört stora kostnadsökningar. Som Du ser av urklippet från "Veckans Affärer" räknar man med en fortsatt snabb prisökning som innebär att den som köper ett hus idag kan räkna med en snabb värdestegring i framtiden. Myresjöhus kommer att uppföra två olika hustyper i Boda. Hustyp 43 är en 1-plans villa medan hustyp EKU 95 är en källarlös 1 1/2 plansvillan.

HUSTYP 43

Det här huset kan byggas med fyra eller fem rum i gatuplanet. Källaren har en inredd bostadsdel på 40 kvm. Den kan användas till gillestuga och TV-rum. Den totala bostadsytan är 145,4 kvm. Källaren har dessutom 49 kvm som kan utnyttjas till förråd, tvättstuga eller bastu. Garaget ligger i direkt anslutning till huset. Yttertak är klätt med betongpannor, ytterväggarna med träpanel.

EKU 95

Bostadsytan i 1 1/2 planshuset EKU 95 är 145,6 kvm fördelat på 93,6 kvm på bottenvåningens fem rum och kök

och vindsvåningens allrum och sovrum på 52 kvm. Det kombinerade garaget/förrådet är på 34,6 kvm. Tak och väggar har samma klädsel som den andra hustypen.

Om Du tycker att husen är i största laget bör Du hålla i minnet att prisskillnaden mellan de planerade husen och något mindre är förhållandevis liten.

KOSTNAD ?

Enplansvillan beräknas kosta 194 000 kronor och priset på 1 1/2-plansvillan kommer att uppgå till 196 000 kronor, båda inklusive tomt och VA. I finansieringskalkylen har Myresjöhus räknat med en konstantinsats på 18.200 respektive 19.150 kronor. Månadskostnaderna för husen blir 994 respektive 982 kronor då samtliga kostnader för räntor, fastighetsskatt, driftskostnader och amortering är inräknade. I kalkylen är även skattelättnader på grund av ränteavdrag medräknade.

För dyrt? Nej, tänk efter. Av månadskostnaden är 150 kronor amortering på lånet och således "sparade

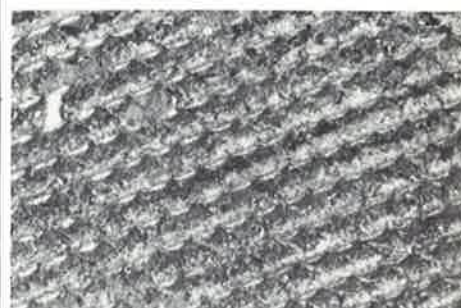
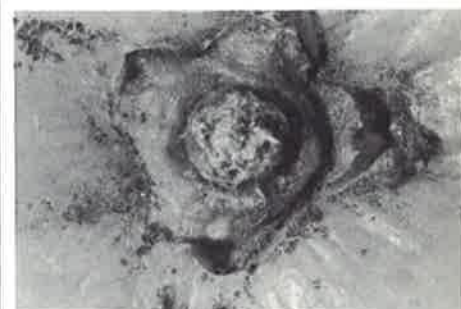
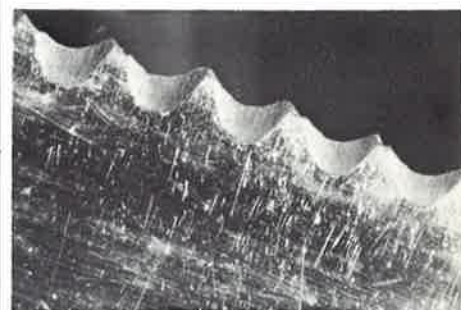
pengar." Bostadsbidragen har dessutom höjts så att de flesta kan räkna med ett bidrag. Vi kan ta ett exempel: Vi har en familj med två barn. Familjen har under 1974 en taxerad inkomst på 38 000 kronor. (Räknad på 1973 års lön) Familjen har nyligen flyttat in i enplansvillan. Månadskostnaden är 982 kronor, det statskommunala hyresbidraget blir 280 kronor och kostnaden är därmed nere i 702 kronor. Av detta betalar man 150 kronor till sig själv i form av amortering. Man bör dessutom räkna med att den egna taxerade inkomsten sjunker på grund av de ränteavdrag man kan göra i deklarationen.

Detta innebär att bostadsbidraget kan öka. Kontakta Ulf Månsson i Boda för ytterligare informationer. Han visar ritningar på husen och hjälper Dig med Dina ekonomiska kalkyler.

BILDGÅTOR

Har Du en stund över kan Du fundera ut svaret på de här bildgåtorna.

Fotografen har tagit bilder av ganska vanliga föremål men de är litet svåra att känna igen i det här perspektivet.

PRIS

Ingen tävling utan pris. Så också i denna bildgätetävling kan Du vinna något. 1:sta pris. Fotvandring till Vissefjärda. Hela familjen får vara med. 2:dra pris. Kortare fotvandring mot eget mål. Endast för 1 person.

SVAR

Titta på sidan 14 om Du gissat rätt och vunnit pris.

NY HYTTA

Nej, något beslut om en hytta i Kosta är inte fattat, även om man kan ha fått den uppfattningen då man läst lokalpressen. Det är bara så att man startat en utredning som skall ta fram det underlag som man behöver för att kunna fatta ett beslut om en eventuell hyttbyggnation.

Ett omfattande arbete kommer att läggas ned på utredningen. Tjugoen man kommer att vara engagerade, av dessa är åtta kollektivanställda och sex arbetsledare.

ORGANISATION

Gunnar Johansson är ledare för projektet. Han har organiserat fyra huvudgrupper som skall utreda olika aspekter av en eventuell byggnation.

"BYGGNAD"

Den huvudgrupp som kallas "Byggnad" skall arbeta med markfrågor och byggnadens struktur. Den skall förbereda installationer av el och VVS samt ge förslag till lösningar av ventilation och miljöfrågor.

"TEKNIK"

Den här gruppen har det ansvarsfulla jobbet att presentera lösningar på de tekniska problemen. Man studerar smältning, tillverkning och transporter. Om en byggnation kommer till stånd skall man bygga en kontinuerlig vanna, det vill säga en vanna där man smälter mäng i ena änden samtidigt som man tar ut färdigt glas i den andra. Denna form av vanna har visat sig vara

Notsjö nya hytta. De ljusa kuberna innehåller var sin vanna.

energisnåla och ger därmed billigare glas än våra nuvarande deglar.

"EKONOMI"

Gruppen skall arbeta fram det ekonomiska underlaget för en eventuell byggnation. Man skall bland annat räkna ut investeringskostnader, finansiering av investeringen samt driftekonomi.

"PERSONAL"

Personalgruppen är mitt uppe i ett intensivt arbete. Man studerar frågor som rör arbetsorganisation, lönesystem, arbetstider, rekrytering, instruktion, utbildning och bostäder. Personalgruppen har även inbjudit personalen i Kosta till ett informationsmöte om den nya hyttan.

"TEKNIK" TILL UTLANDET

Sven Åke Erlandsson och Villy Johansson, glasarbetare i Kosta hytta, arbetar i teknikgruppen. Villy berättar litet om bakgrunden:

—I och med att vi planerar för en kontinuerlig vanna ger vi oss in på ett tekniskt komplicerat område. Många av de problem vi ställs inför är helt nya för oss. Eftersom lösningar liknande de vi har tänkt oss finns i utlandet har vi varit ute på några studieresor i vår.

Sven Åke: Vi var först i Tyskland för att studera en elek-

trisk vanna. För min del gav besöket inte så mycket eftersom man knappast hade någon produktion i gång. Man sade att man höll på med reparation... Det var nog litet hemlighetsmakeri i stället. De tekniker som var med fick dock ett bra utbyte av besöket.

Teknikerna var även i Frankrike för att titta på en oljeeldad vanna. Tyvärr tog glasbruket inte emot några arbetare så vi fick stanna hemma. Teknikerna hade emellertid sett en del lösningar som Villy och jag skall prova här i hyttan.

Vi har även gjort en snabbvisit till Notsjö Glasbruk i Finland. Notsjö ingår som en liten del i den stora Wärtsilä-koncernen som har över 16 000 anställda i varv och stålverk. Det förklarar kanske att man haft råd att bygga ett helt nytt glasbruk baserat på elektriska vanna.

För vår del var det av särskilt intresse hur man löst problemen kring miljön och planeringen av verkstäderna i hyttan.

Villy och Sven Åke har konstruerat en ny pipa efter en idé man fick i Tyskland.

Flera friska förslag

Håkan Flå och Kennert Kock från Åfors har fått en icke föraktlig extraslant till semestern. De får dela på 3.500 kronor. Håkan och Kennert noterade att kassationen på Bertil Valliens gjutna djur var orimligt hög. Trots att man hade en man som rättade till djuren vid avkylningen blev många så sneda att de fick gå direkt i skärvtunnan. Håkan och Kennert konstruerade en enkel ställning som höll djuren i rätt position när de kylades av. Kassationen minskade med en gång. Håkan har dessutom fått 300 kr för en förbättring av transportvagnarna i Åfors hytta.

Erik Samuelsson

ERIK NYPER 2000

Erik Samuelsson arbetar i Kosta hytta. Han tyckte att kassationen av pressade glastallrikar var för hög. Erik noterade att många tallrikar skadades i samband med att de bars in till kylugnen. I stället för den svårhanterliga inbärarspaden bad Erik inbärarna pröva en tång

som han själv konstruerat. Den fungerade bra, bräckaget och lagningar minskade. Erik får hela 2000 kronor för sitt fyndiga förslag.

DRAGOMIR IGEN

Dragomir Petkovic på Kosta-Lampan är rena seriefiguren i Mängen. Nu har han fått 500 kr. för ett förslag som minskar materialåtgången vid trycksvarvningen av en detalj till de bekanta "hinkarna". Fortsättning följer i nästa nummer?

Sören Karlsson

EN KLIPPARE

Sören Karlsson är en idérik mästare i Åfors. Han har konstruerat en ny klippsax som han använder då han gör isläppskannor. Saxen ger en förbättrad kvalitet och förenklar dessutom arbetet. Sören får 700 kronor för sitt förslag.

Sven Erik Ström

SPARAD RYGG

Sven Erik Ström fick ont i

ryggen på grund av en obekväm arbetsställning då han sandslipade vinglasen Karlberg. Tack vare en enkel spegelkonstruktion kan Sven Erik nu stå rak under hela arbetsmomentet. 200 kronor och en sparad rygg blev resultatet av förslaget.

ORDNING OCH REDA

Genom systematik och planering kan man spara pengar. Smältningsteknikerna Lars Hultman och Lennart Eriksson får 300 kronor för ett förslag om katalogisering av deglar i centrallagret. Genom förslaget har man fått en bättre överblick över deglarnas placering, ålder och ankomstdatum.

Man behöver inte förverkliga sin idé för att få den behandlad. Det räcker att Du har en idé. Kontakta Din arbetsledare så hjälper han Dej att fylla i förslagsblanketten. Vi har två förslag under behandling, men vi klarar av en större arbetsbelastning än så. Förslagskommittén

EGEN BUDGET

Skyddsfrågorna har kommit i förgrunden under de senaste åren. Mängen har tidigare informerats om miljökurser och investeringar för att förbättra arbetsmiljön. Mycket har gjorts men mycket återstår att göra. Ledamöterna i skyddskommittéerna har ofta klagat på att de hårt ansträngda underhållsavdelningarna inte hinner med att ägna sig åt miljöförbättrande åtgärder i den utsträckning som skulle vara önskvärd. Företagsledningen har varit väl medveten om dessa svårigheter. Därför har skyddskommittéerna fått en summa till förfogande som de kan disponera på egen hand. Kosta har 30 000 kronor till förfogande, Boda 20 000, Åfors och Johansfors 10 000 kronor vardera. Skyddskommittéerna kan nu på eget initiativ hyra sig en hantverkare om våra egna reparatörer inte kan åtgärda det som skyddskommittén önskar.

Passa på och titta in i en av de större glasbutikerna då Du kommer till stan härnäst. Då kan Du få se samma utställning som finns i bland annat Paris, Stockholm, München, London, Sydney och Quebec.

I våra tidigare kampanjer för att sälja glas har vi siktat in oss på vissa produkter- nu vill vi visa hantverket bakom glaset. I anslutning till tolv stora skyltar kommer vi att exponera ett urval produkter som visar spännvidden i vårt sortiment. Vi vill visa mångfalden och bredden i kollektionen.

Här ser Du en del av utställningen i miniatyr.

BODA

Grundat redan 1864
djupt inne i de svenska skogarna.
Blommade upp på femtiotalet
da formgivarna kom till Boda

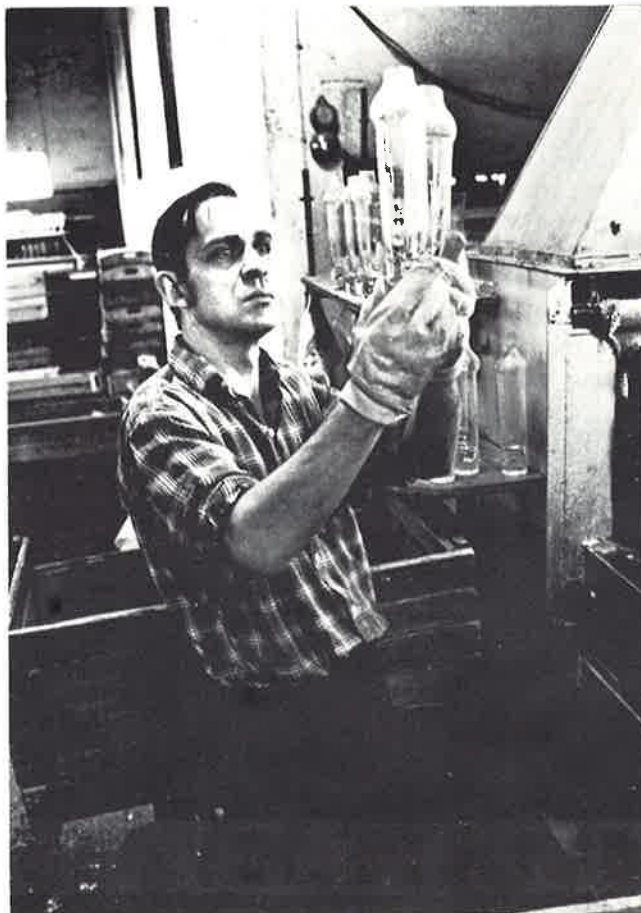
KOSTA

Sveriges äldsta glasbruk.

Kosta grundades 1742 och allt sedan dess har konsten att blasa glas gått i arv från generation till generation. Än i dag finns hantverket kvar i samma form som på den gamla goda tiden. Kostas historia har alltid varit förknippad med skickliga hantverkare och talangfulla konstnärer. Det är det som gett bruket dess rykte världen över, och som fått kungar, drottningar och kejsare att välja glasserviser från bruket djupt där inne i de småländska skogarna.

KOSTA · BODA VISAR -N

IDÉ

Harald Johansson -färgstark målare

De flesta av oss har väl sett Harald Johansson komma resande mellan bruken i sin lilla röda Messer -schmitt. Harald är säkerligen den mest vittbereste målaren inom Åforsgruppen. Ja- det är troligen inte många smålänningar som sett så många länder som han. Vi fick ett samtal med vår globetrotter och frågade: När började Du med Dina långresor?

-Min första utlandsresa gick till Danmark och det var faktiskt en av de bästa. Jag kom till Köpenhamn just efter krigsslutet 1945. Där var ett jubel och en stämning som jag nog inte får uppleva igen.

Sedan dess har det fortsatt. På femtiotalet höll jag mig i Europa. Det var ju inte så vanligt med utlandsresor på den tiden så det blev rubriker i lokalpressen då man kom hem från Belgien, Grekland eller Kanarieöarna. Jag har rest till mer och mer avlägsna mål. En resa jorden runt har jag bakom mig, men den var i jobbigaste laget. Man hann aldrig smälta intrycken.

I mitten på sextiotalet var jag med i den första gruppen till Östafrika. Vi bodde i tält i sjutton dagar. Värmen och febersjukdomar drabbade oss bleka svenskar hårt. Vi var 20 man den första dagen, men vi var bara 6 man kvar i lägret då vi bröt upp. Då jag såg tälten första gången tänkte jag på Kostavad ska jag här och göra i

17 dagar? Varför stannade jag inte hemma? Det gick men det var jobbigt.

RÖD KRYSSNING

-Du har följt med på flera kryssningar, eller hur?
-Jodå, för sju år sedan var jag med på den första kryssningen till Västindien med en rysk båt. Där fick vi ett säreget mottagande. I Puerto Rico såg man bokstavligen rött då man observerade den ryska flaggan på båten. Vi fick lägga till långt ute i en lasthamn och polisen spärade av hela området. Då vi efter mycket besvär lotsat oss igenom kontrollerna fick vi tag på en taxi- som utan pardon körde oss raka vägen till polisstationen. Vi var ju samhällsfarliga ryska kommunister! Nåja, vi släpptes ganska snart, men då hade ryktet om kommunisterna redan spritt sig i staden. Gat- or och affärer stängdes där vi gick fram, till och med affärsbiträdena försvann när vi visade oss. En sådan kommunisträdsla trodde jag inte fanns.

GRÖNLAND

-Är det någon speciell plats Du vill rekommendera?

-Den som har tillfälle att resa till norra Grönland skall ta chansen. Jag flög dit med ett litet sportflygplan från Island. Det var en fantastisk upplevelse att få se hur eskimåerna levde där uppe i norr. Ceylon är också ett resmål som jag kan rekommendera. Dit kan man ju resa billigt och bekvämt numera.

KUBA

-I julas var Du på Kuba. Var-

för reste Du dit?

-Jag försöker alltid komma till nyöppnade resmål så tidigt som möjligt. Det är bra att vara först på en plats eftersom turistorter kommersialiseras väldigt snabbt. Vill man se de genuina delarna av ett land får man söka sig bort från turistcentra. Turistresan till Kuba var den första sedan revolutionen. Vi som åkte med hade stått i kö flera år för att få plats. Vi är en liten grupp långresenärer i Sverige som ofta träffas på litet avlägsna och udda resmål.

-Infriades Dina förväntningar?

-Ja, utan tvekan. Det var en litet annorlunda resa med flera intressanta studiebesök på fabriker, kollektivjordbruk och i skolor. Genom resans uppläggning fick vi en ganska bra inblick i hur den kubanska kommunismen har omdanat samhället. Vi blev särskilt imponerade av de stora satsningarna på undervisningsområdet.

-Din nästa resa, vart går den?
-Till Kina hoppas jag. Jag har stått på en väntelista i flera år så nu är det hög tid att jag får visum.

INGA LASTER

-Till sist Harald, hur har Du råd att resa som Du gör?

-Det är många som frågar mig samma sak. Jag har ett enkelt recept: Undvik alla laster så kan Du spara även om Du inte har särskilt hög lön. Jag är ungkarl, jag varken röker eller dricker och då jag dessutom bor enkelt och omodernt blir det pengar över att resa för. Märkvärdigare än så är det inte, slutar Harald.

NYAN-STÄLLNINGAR

Visste Du att vi anställde mer än hundra nya medarbetare inom Åforsgruppen förra året? Ganska många, eller hur? Efter-som många slutade på grund av pension eller andra orsaker blev personalökningen femtio man.

Har Du tänkt på hur det känns att komma som ny till en arbetsplats? Du kanske minns själv: Ny bostad, nya kamrater, nya arbetsförhållanden och kanske omställningsproblem för familjen.

Vad har då företaget gjort för att underlätta omställningen? Tyvärr inte mycket. Våra nya medarbetare har ofta fått börja arbetet direkt klockan sex utan att få reda på något om företagets produktion, lönefrågor, fackförening, skyddsombud, anställningsvillkor och annat som kan vara av intresse.

För att förbättra situationen har representanter från arbetsledare, fackförening och företag utformat ett introduktionsprogram som till en början skall användas på prov i Boda.

Arbetsledarna, lönekontoristen och fackföreningen kommer att dela på ansvaret för att den nyanställda kommer in i företaget på ett smidigt sätt. Så här kommer det att gå till:

VID ANSTÄLLNINGEN

Arbetsledaren informerar den arbetssökande om företaget, arbetsuppgifterna och de allmänna anställningsvillkoren. Den arbetssökande får en skriftlig information om den sociala servicen, allmänna kommunikationer, öppettider för bank och post mm.

Om arbetsledaren anser att en anställning kan bli aktuell tar en representant från facket den anställda med på en kort rundvandring i bruket och i samhället.

Då man kommit överens om en an-

Dan P. Jensen i hyttan

ställning beställer man tid för en läkarundersökning hos industriläkaren.

FÖRSTA ARBETSDAGEN

Den nyanställda finner sig klockan åtta hos lönekontoristen som ger en orientering om Boda samhälle. Den nyanställda får information om Åforsgruppen i allmänhet och Boda Glasbruk i synnerhet. Man går igenom löneformer och löneutbetalningar, arbetstider, semester, stämpelkort, sjukanmälan, läkarmottagning, inköpsförmåner mm.

Arbetsledaren tar sedan över och visar arbetslokalerna. Den nyanställda presenteras för fackföreningens ordförande och skyddsombudet inom avdelningen. Därefter träffar han sina arbetskamrater och får börja sätta sig in i sina nya arbetsuppgifter.

PJÅSKIGT

Tycker Du att det låter som om vi tänker börja dalta med de nyanställda i Boda? Nej, tänk efter. Den information som de får i samband med anställningen måste de ändå få på ett eller annat sätt. De får fråga, fråga och åter fråga för att kunna ta reda på det som man snabbt kan förmedla på ett systematiskt sätt.

Dessutom kostar det pengar att rekrytera folk. Över 5000 kronor kostar varje nyanställd i rekryterings och upplärningskostnader. Detta är lågt räknat! Eftersom de nyanställda har störst benägenhet att sluta gäller det att göra så mycket

som möjligt för att de skall stanna kvar. Det måste alla hjälpa till med. Kom ihåg hur Du själv kände Dig första dagen Du kom till bruket.

VAD TYCKER DE NYA?

Dan Jensen kom från Danmark innan jul.

-Nu trivs jag ganska bra som iklippare i Kosta hytta även om man blir förbannad ibland då det är fel på verktyg och formar. Det var värre i början med alla dessa flyttbevis och anmälningar som skulle skrivas. Dessutom tycker jag att man borde fått veta mer om andra delar av produktionen, och om lönesystemet i hyttan som var svårt att få grepp om. Där hade det inte skadat med lite information. Det hade varit lättare att akklimatisera sig om man fått reda på vad som finns att göra på fritiden. Det kan bli litet långtråkigt emellanåt. Nu har ju biografen öppnat och korpfotbollen skall köra igång så det blir väl bättre.

STUDIEBESÖK PÅ VOLVO

Arbetsledare och skyddsombud har suttit på skolbänken en eftermiddag i veckan för att studera arbetsmiljöfrågor. Som avslutning på kursen arrangerades en studieresa till Volvo-Kalmarverken. Trettiofem skyddsombud och arbetsledare fick under en eftermiddag studera den omdiskuterade fabriken.

Bert Jansson, Olle Karlsson och Helge Karlsson synar en färdig monterad tvåhundra sextoifva.

Solen skiner snart med sommarstyrka. Vi längtar ut. Tillsammans gör vi utflykter. Många hjälper Dej här med några mål för Dina färder. Ha det så skönt!

FRANK IVAN THOMSEN

Glasbruksfolk heter en utställning, som just stängt, i Nybro Bibliotek. Det är Frank som är upphovsman till de bilder som visades där i olika tekniker som linoleumsnitt, träsnitt och målningar förutom blyertsskisser.

Frank bor med sin familj, som liksom han själv kommer från Danmark i Gummemåla. Redan 1970 kom de till Sverige.

Frank är ordentligt utbildad. Han har både kontorsutbildning och 5 år vid Konstakademiens grafiska skola i Köpenhamn. Danska Statens Konstfond har köpt hans alster bl.a. och givit honom stipendier dessutom.

Till utställningen gjorde Frank den här tidningens omslagsbild som en av tio träsnitt, som tryckts direkt från stockarna i boktryck. En mapp med de här tio träsnitten kan Du köpa av Frank för bara 175 kronor. Ring honom eller åk hem till Gummemåla direkt. Dit kommer Du om Du tar vägen från t.ex. Boda Glasbruk-Hermanstorp och vidare mot Åfors. Ungefär där den stora höga TV masten står bor Frank. Hans telefonnummer är 0471-42080

JAN HOLGER SKULPTÖR

Jan Holger är nästan aldrig hemma, säger han själv. Det kan inte vara riktigt sant, det vittnar hans olika alster om. Jan är alltså skulptör och arbetar i trä och järn. Hans största hobby är dessutom att renovera gamla möbler och konstskatter, som han hittar på sina många vida resor. Har Du blivit intresserad av tusenkonstnären Jan så ring och avtala om tid att träffa honom. 0471-41328. Adressen är Tokelsmåla, några hus som Du finner vid en avtagsväg från stora vägen Eriksmåla-Kosta. Jan har en fin smidd skylt som Du kanske sett någon gång.

SMÅLANDSKONSTNÄRER -UTFLYKTSMÅL

KLAVS GRAAE LÄDERKONSTNÄR

Klavs kommer från Köpenhamn. Han är egentligen utbildad till typograf, men övergav yrket och började arbeta med läder. På kort tid utvecklade han sitt konstnärskap och nämns nu som en av de främsta inom sitt gebit i Europa.

Alla produkter från Klavs hand är verkligen handgjorda in i minsta detalj. Alla modeller gör han också själv. Det är väskor, plånböcker, portmonnäer, skärp och mycket annat han tillverkar. Klavs bor med hustru och barn i hyrt hus i Norra Askaremåla. I huset har han både verkstad och utställning. De flesta alstren finns bara som modell och man får beställa det man önskar för egen del.

LIZA GRAAE GRAFIKER

Liza är gift med Klavs och utövar ett eget konstnärsskap. Med en gammaldags stålpena och tusch arbetar hon fram små porträtt av udda människotyper, som zigenare, tibetaner och samer, t.ex. Bilderna behandlar hon så de ger en känsla av att vara mycket gamla.

I formatet är de ofta små.

Du har alltså dubbel anledning att göra en visit i Norra Askaremåla, dit man kommer om man kör vägen från Broakulla - Skruv. Klavs har en egen fin skylt vid vägen, som visar var man skall ta av. Man kan ringa och avtala om tid om man vill vara säker på att någon är hemma. 0471-204 49.

BJÖRN NYBERG KERAMIKER

Kopparfly heter den lilla samling hus som ligger just vid avtagsvägen upp till Boda Glasbruk, från stora vägen Kalmar-Växjö.

Just där i krysset i Kopparfly kommer Du att senare i sommar hitta en keramiker. Björn har för ett år sedan lämnat Konstfackskolan efter en gedigen utbildning. Han tog med sig familjen och etablerade sig i Småland. Verkstaden står färdig med drejskivor och allt som behövs. Arbetet är igång med den delen i vart fall. Björn väntar på att Sydkraft skall komma och installera kraftiga ledningar för den ström hans ugn behöver. Björns kännetecken som keramiker är hans intresse för dekoren. Hästar är hans favoritmotiv och moln. Hans mest omhuldade färger är olika blå toner. Fast det är bäst Du tittar in och kollar själv.

Du kan också åka till Kalmar Museum för att titta på Björns keramik. Han kommer att finnas där under sommaren, ett helt rum med grejer.

Säkert kommer Du också att få syn på Björns skålar, vaser och fat i Hemslöjdens lokal i Kalmar. De har visat ett starkt intresse för hans keramik.

Tills vidare jobbar Björn kvar i Boda Hytta, där han varit anställd under vintern.

CARL CUNNINGHAM-COLE

En engelsman, som talar dansk-skandinaviska och bor i Algutsboda gamla ålderdomshem, kan det vara möjligt?

Jojomen. Carl är keramiker och har redan hunnit skaffa sig ett gott renommé i våra trakter. I ålderdomshemmet har han bland annat sina verkstäder och en stor utställning. Dit kan Du åka i sommar, efter 1 juni, och se och köpa Carlssköna keramiska alster. Det kommer att finnas mycket lampor, théserviser och dukade bord fulla med saker för Dig att välja bland. Carl jobbar mest med stengods. Varje vecka efter 1 juni kommer han att ha utställningen öppen måndag, onsdag, fredag och lördag klockan 10 - 17.

Det är lätt att hitta till Algutsboda Keramik, ta bara ut siktet till Algutsboda Kyrka, så är Du praktiskt taget framme.

EINAR LIND KERAMIKER

I Månsamåla gamla skola, ett stycke in i skogen från Åfors, finns en keramiker som Du borde hälsa på.

I den gamla skolbyggnaden finns numera en ljus utställningslokal där Du kan se en del av de vackra saker som Einar gör. Han drejar mest bruksting, som muggar, fat och olika sorters ljushållare.

Både små och stora saker gör han. Mest säljer han sina produkter direkt till Hemslöjden i Kalmar och Växjö, där han är medlem. I den gamla skolan finns god plats för Einars olika verkstäder, för drejning, glasering och bränning. Du får säkert titta på då han jobbar, om Du ber om det. Hela sommaren skall Einar vara hemma och arbeta. Så åk bara dit om Du vill hälsa på honom. Vill Du ringa är numret 0471-41317

HENRY GUSTAFSSON

Det är högst osannolikt att Du kan få se bilden här ovan i verkligheten. Den är arrangerad för att tala om vem denne man är: Henry Gustafsson. Tänkbara titlar: Hallonodlare, fiolbyggare och glasarbetare i Boda.

Henry har byggt omkring 150-200 fioler i sina dagar. Han talar varmt om lackens betydelse för instrumentets klang och utseende. För 15 år sedan hade han funnit "sin" lack men först nu börjar han rätt kunna tillämpa sina kunskaper. I lackverkstaden hängde 25 blanka fina fioler. Några cello och en basfiol har Henry också byggt.

Hallon kan man, när den tiden kommer, plocka själv hos honom.

Egna bin tycker Henry hör till trädgården. Då får han bland annat honung till husbehov. Ta med Dig 1000 kronor till en fiol isommar då Du åker upp till Hermanstorp för att plocka hallon.

SVAR TILL BILDGÅTAN.

Översta bilden: Eggen på vanlig bordskniv.
Mellanbilden: Där sitter apelsinen fast i trädets innan den plockas.
Nedre bilden: När bild av en fil.
Du har säkert också gissat att Mängden skämtar om priser na.

GLASSKOLAN

GLASSKOLAN SLUT FÖR I ÅR

Det har varit full rulle på glasutbildningen i vår. Hyttorna i Åfors och Boda har sjudit av aktivitet på lördagsmorgnarna. Instruktörerna har tagit hand om fler elever än någon hade väntat sig. Närmare sextio man har varit engagerade.

Många besökte Åfors för att höra vad man tyckte om utbildningen. Sören Karlsson har varit en av tre instruktörer: -Nog behövs det utbildning. Inom fem år kommer flera av de duktigaste glasarbetarna att pensioneras. Då måste vi ha nya arbetare som kan ta deras platser.

Här i Åfors har vi haft hela raden av befattningshavare i utbildning, från nybörjare till benmakare.

Det har varit särskilt roligt att se hur våra fyra flickor klarat av det hela. De har visat en verkligt fin framåtanda och ett bra handlag. Några av dem är redan inne i verkstäderna och det dröjer inte länge för rån alla fyra är procenttagare. Rune Fransson är uppblåsare. Han gjorde grep till en kanna då Mängden var där:

-Det fina är att man får prova på nya moment i lugn och ro. Ingen i den verkstad vi har satt ihop i dag har det jobb de sysslar med i vanliga fall. Det är svårt att lära sig grunderna i en ny befattning direkt i en verkstad. Det blir för jäktigt och det är farligt att man blir tvungen att slarva för att hinna med. Genom att lära sig grunderna här är man bättre rustad för att ge sig i kast med nya uppgifter i verkstaden.

BELÅTNA

Elever och instruktörer verkade vara nöjda med vårens utbildning. Nu gäller det successivt tillämpa det man lärt sig.

Då spelar arbetskamraterna en viktig roll. Vi har ju alla varit nybörjare. Det gäller att komma ihåg det då man har en kamrat på en ny befattning i verkstaden.

Man värmer...

valsar...

blåser upp...

gör kannor...

och poserar för fotografen.

ÄR ÄGGET LÖST

Skånes Chicago, fläskpackarstaden Tomelilla har aldrig varit vacker. Ej heller dess av SJ designade järnvägspark.

I samband med premiären på Hasse Alfredssons film "Ägget är löst" förändrades Tomelilla i ett slag- eller snarare i ett drag då nämnde Alfredsson lät täckelsen falla från ett sällsynt konstverk. Det generösa bolaget Svenska Ord hade nämligen skänkt en gåva till samhället som tack för folkets insats i filmen.

Om Du, utan att ha läst denna artikel, mot förmodan skulle ströva runt i järnvägsparken i Tomelilla, skulle Du undra

Sliparen Arne Dahlström och formgivaren Rolf Sinnemark

över ett glashårt ägg som ligger på gräsmattan. Nu vet Du att det är löst och att Rolf

Sinnemark och Ulf Axén har gjort det tillsammans med glasarbetarna i Kosta.

KALENDARIUM

Maj	24 och 25	"Vårens fest". Lions loppmarknad på Intaget i Lessebo. Musikkåren spelar. Artist Gunnar Wiklund. Tillfälle att fynda och bidra till reumatikerförbundet.
Juni	6	Svenska Flaggans Dag-firandet arrangeras av Emmaboda Hembygdsförening. Marsch från stationen till Bökön, hembygdsgården.
Juni	7 och 8	Spelmansstämma i Emmaboda. Lessebo 75
Juni	14 och 15	Idrottsmässa på idrottsplatsen i Lessebo. Internationella toppartister: "The Torinis". Gymnastikakrobaterna "Nollorna" från Växjö. Tivoli, tombola mm mm. Dans till Donalds.
Juni	20	Midssommarfest på Bökön, Emmaboda.
Juni	20	Midssommarfest på Intaget, Lessebo.
Juni	21	Kyrko- och hembygdsdag i Vissefjärda.
Juni	27 och 28	"Karneval i Hovet". Stort karnevalståg i Hovmantorp. Fred. ungdomsdans till populära "hemmaorkstern" Jan-Inges. Lörd. gammaldans till Jim Fenders. Artist: Marianne Koch. Konferencier: Elon Dahl.
Aug	16 och 17	Musikdagarna i Emmaboda.
Juni, juli, aug		Under sommarmånaderna arrangerar biblioteket i Lessebo en utställning där allmänheten kan ställa ut sina egenhändigt tillverkade alster. All slags hantverk! Förfrågningar kan göras på biblioteket i Lessebo tel 0478-11209

Lennart Karlsson -fotograf

Våra bilder på denna sida är tagna av en erfaren fotograf. Lennart Karlssons första lön som springpojke på Konsum gick till en lådkamera för sextonochfemtio. Nu har han en

utrustning som kostar några tusen kronor mer. Lennart arbetar på Central - lagret i Kosta och fotograferar på fritiden. Det är djur och naturmotiv som intresserar mest.

-Jag går så mycket i skog och mark att jag känner flera av de större djuren till utseendet. Man lär sig var de håller till och på så sätt kan man få fina motiv.

Jag har koncentrerat mig på den småländska skogen och kusten. Många åker utomlands, till storstäder eller vildmark, men det finns ju så mycket att fotografera kring vår egen hembygd.

-Publicerar Du Dina bilder?

- Ja jag har kontakt med en bildbyrå som hjälper mej med publiceringen i olika tidningar. Just nu är mitt stora projekt ett TV-program om året i naturen. Tyvärr saknar jag flera vinterbilder. Jag hoppades mycket på en snörik vinter i år men det blev ju regn i stället så det lär väl dröja innan bildserien blir helt klar.

- Vilket råd skulle Du ge till en nybörjare som vill prova på det här med fotografering?

-Man bör nog börja fotografera i svart-vitt. Kameran bör inte vara för billig eller för dyr. Köp helst en systemkamera som Du kan bygga ut då Du blir mer avancerad. Om Du sedan börjar framkalla och beskära Dina egna bilder har Du stora möjligheter att snabbt lära Dig elementa i Din nya hobby.